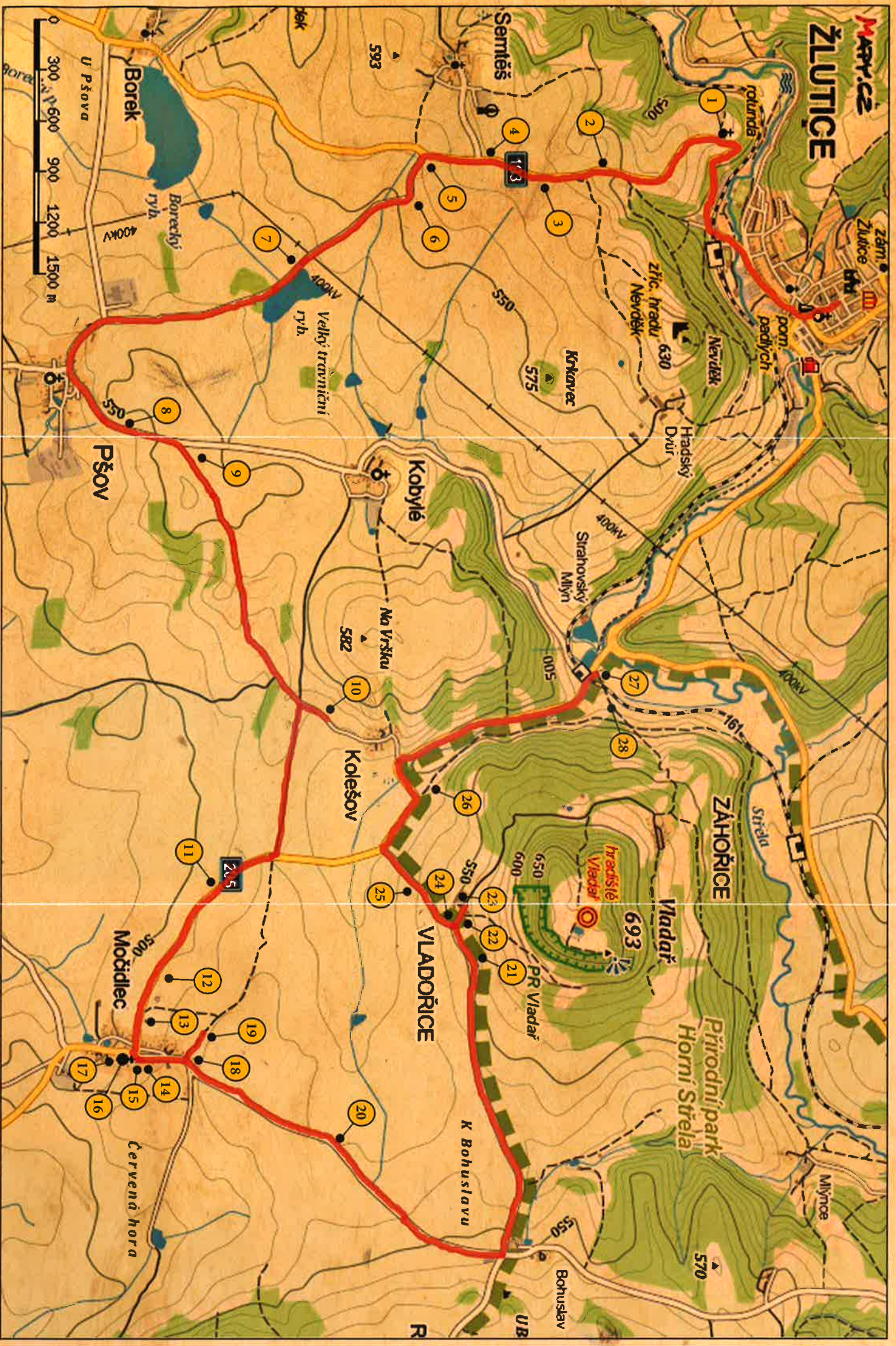

Křížková cesta

„Krajinný ráz je pojitkem naší generace s generacemi předků, s historickými ději a je též dokladem našeho chování a poselstvím pro potomky... Učtí se stojí za to si jej chránit nejen jako identitu domova, ale i jako živou kroniku života.“

Okolí Žlutice se může chlubit nádhernou krajinou. Její nedlnou součástí je i velké množství drobných sakrálních památek - křížků, soch, božích muk, kaplíček. Někdy je tu někdo postavil, vložil do toho svoji energii, peníze, emoce, úsilí. Řízením osudu většina z těchto památek zchátrala, hlavně díky odsunu původního německého obyvatelstva.

Nyní znovu ožívá zájem místních obyvatel o toto kulturní dědictví. Mnohé z památek se již podařilo opravit. Na jejich obnově se podílela akademická sochařka a restaurátorka Mgr. Helena Štěrbová a kamenosochařský atelier Marcela Stoklas v Nečtiněch.

Křížková cesta je tematickou jednosměrnou cyklotrasou značenou logem. Délka trasy je 18 km, s odbočkami až 20 km. Vede po asfaltových silnicích II. a III. třídy a zpevněných cestách.

www.pamatkyaprirodakarlovarska.cz

www.kr-karlovarysky.cz/cyklo

www.cestazmesta.cz

www.sovazlutice.eu

Seznam památek:

- 1 Kaple sv. Jana Nepomuckého
- 2 Spinkův kříž
- 3 Kalvárie
- 4 Schimonův pomník
- 5 Pfeifferův kříž
- 6 Häringova socha
- 7 Ecce Homo
- 8 Hartlův kříž
- 9 Socha sv. Floriána
- 10 Socha sv. Barbory
- 11 Strouhnikův křížek
- 12 Socha sv. Nepomuka
- 13 Socha Ecce Homo
- 14 Sousoší Nejsvětější Trojice
- 15 Pomník obětem I. světové války
- 16 Kostel sv. Jakuba Většího
- 17 Kříž srdce Ježíšova
- 18 Mikulův kříž
- 19 Socha sv. Jana Nepomuckého
- 20 Podstavec sochy Ecce Homo
- 21 Studánka víly Irmulky
- 22 Pieta - Vladorice
- 23 Holubník
- 24 Melcherův kříž
- 25 Socha sv. Jana Nepomuckého
- 26 Pieta
- 27 Záhorský kříž
- 28 Dětský křížek

*Stoklasova
cesta*

Cyklotrasa 18 - 20 km

Drobné sakrální památky v okolí Žlutice

cesta z města
o.s.

SOVA

KARLOVARSKÝ
KRAJ

1. Kaple sv. Jana Nepomuckého

Kaple ve stylu pseudorománské rotundy stojí na tomto místě od roku 1901. Předtím byla umístěna blízko řeky, v místě dnešní nádražní restaurace. Tam ji nechal postavit v roce 1720 řeznický tovaryš J. J. Bartl z Valtče, z vděčnosti za svoji znovu získanou dobrou pověst. V roce 1898, kdy se stavěla železnice ze Žlutic do Bečova, stála v cestě. Proto byla rozebrána a postavena na nynějším místě. Z původní vnitřní výzdoby se nic nezachovalo. Nový obraz byl namalován paní Martou Břehovou - Benešovou na podnět a za financování Muzejního spolku Žluticka.

2. Spinkův kříž

Překlad německého nápisu na podstavci: „*Pochvlen bud Ježíš Kristus. Postaveno ke cti Boží Matiasem a Johannou Spinkovými ze Žlutic, 1893.*“

3. Kalvárie

Piskovcové sousoší Kalvárie, nazývané dříve rovněž Modlív kříž, nechal zříditi v roce 1851 sedlák Josef Wenzel Modl z usedlosti v Semtěši č. p. 6 patrně na místě staršího kříže. Autorem plastiky byla zřejmě některá ze sochařských dílen ve Žluticích nebo Manětíně. „*Ke slávě Boží zřízeno Wenzlem Modlem ze dvora čp. 6 v Semtěši. Prosíme Pana za zemřelé skrze naše modlitby.*“

4. Schimonův pomník

Piskovcový památník s reliéfem Svaté Rodiny z druhé poloviny 19. století, nazývaný Schimonova socha, stával na rozcestí bývalé cesty při levé straně silnice na Žlutice severovýchodně od vsi Šemtěš. Plastika patřila k usedlosti č. p. 5 Eduarda Schopfa, zvané Schimon, a okrají jehož pole stávala. Památník byl zcela zahrabán v zemi, byl vidět pouze roh základové desky. Při jejím odkryvání byl nalezen celý zbytek díla.

5. Pfeifferův kříž

Kamenný kříž, nazývaný Pfeifferův, patřil před rokem 1945 k usedlosti Josefa Pöhnera v Semtěši č. p. 6, zvané Pfeiffer. Datum vzniku není známo.

6. Haringova socha

„*Tuto památku na Bolestnou Marii věnovali Wenzl a Theresie Haringovi roku 1814.*“ Nad nápisem je umístěna schránka na obětiny s kruhovým otvorem, dříve opatřená železnými dvířky. Na vrcholu podstavce bývalo původně umístěno piskovcové sousoší Piety. Po nuceném vysídlení německého obyvatelstva na konci druhé světové války přestalo být sousoší udržováno a poštuně chátralo. Někdy během druhé poloviny 20. století byl objekt rozvalen a vrcholová plastika odstraněna.

7. Ecce Homo

„*Zřízeno na památku utrpení Ježíše Krista Josefem a Annou Schösserovými roku 1822. Renovováno roku 1922.*“ Někdy před rokem 1963 byl podstavec se sochou rozvalen a plastika zničena. Na počátku roku 2012 byl obnoven podstavec a osazen na původní stanoviště.

8. Hartlův kříž

Železný kříž na piskovcovém podstavci byl postaven před rokem 1841 a do roku 1945 patřil k usedlosti č.p. 33 Leopolda Böhma, zvané Hartl.

9. Socha sv. Floriána

„*Tuto vzpomínku na svatého Floriána věnovali Anton a Elisabetha Melcherovi. V roce 1815.*“

Autorem piskovcové sochy byla patrně některá z dílen Oswalda Josefa Wendy ve Žluticích nebo Stephana Boweretze a Josefa Herschera v Manětíně, které v první polovině 19. století pracovaly pro široké okolí. Během druhé poloviny 20. století byl podstavec rozvalen a vrcholová plastika rozbita. V roce 2012 byl podstavec opraven a osazen novou plastikou z kamenické dílny sochaře Marcela Stoklas z Nečtin.

Uctívání sv. Floriána bylo rozšířeno zejména mezi venkovským lidem. Jeho sochy se budovaly na ochranu proti požáru. Je patronem profesí, které souvisí s ohněm: hasičů, komínků, pekařů.

10. Socha sv. Barbory

Piskovcová socha sv. Barbory pochází z roku 1822. V roce 2010 byl při budování lavičky u polní cesty za Kolessovem pod velkým dubem náhodně objeven v křoví zarostlý rozvalený podstavec a za kostelem ve Žluticích byla nalezena dolní část sochy. V ateliéru Marcela Stoklas z Nečtiněch byla plastika rekonstruována a v roce 2011 znovu osazena na opravený podstavec. Svatá Barbora je uctívána jako ochránkyně proti smrti bleskem či násilné smrti. Je patronkou horníků a deloštelců.

11. Stroubníklův křížek

Křížek dali postavit manželé Albert a Anna Mikutovi z č. p. 2 v Mochdleci u rozdělení polních cest na Novosedly. V roce 2011 byly u křížku vysázeny jabloně.

12. Socha sv. Nepomuka

„*Sv. Jan Nepomucký zřízen manželi Albertem a Theresi Mikutovými 1831.*“ Socha je zapsána na státní seznam nemovitých kulturních památek. V roce 1997 byla částečně renovována a v roce 2013 přemístěna na bezpečnější místo, dál od silnice. Podle legendy dal král Václav IV. v roce 1393 Jana Nepomuckého mučit kvůli tomu, že nechtěl jako zpovědník královny Žofie prozradit její zpovědi tajemství. Nakonec byl shozen z Karlova mostu do Vltavy. Je zobrazován jako kanovník, tedy oblečen v pláštku a s baretem. Janova svatozář je obvykle doplněna pěti hvězdami. V ruce drží kříž, palmovou ratolest, někdy knihu. Nevyzrazení zpovědního tajemství bývá symbolizováno prstem na ústech.

13. Socha Ecce Homo

Piskovcová socha Ecce homo z roku 1780 představuje zblícovaného Ježíše Krista s trnovou korunou na hlavě a rtiinou v ruce. V roce 2012, kdy byla socha již v naprosto dezolátním stavu, byla převezena do ateliéru MGA. Helenky Štěrbové restaurována. Latinská slova Ecce homo znamenají „Ejhle člověk“ a písmena CL mohou být inicialami Cathariny Lachmann.

14. Sousoší Nejsvětější Trojice

„*Na počest Nejsvětější Trojice pokorně věnováno manželi Albertem a Katharinou Rott 1824.*“

Piskovcové sousoší představuje Otce Boha a Syna sedící na zeměkohlí a opírající se o kříž, na kterém patrně bývala umístěna plastika holubice, symbol Ducha Svatého. V roce 1933 bylo sousoší rekonstruováno.

15. Válečný pomník

Pomník byl postaven v roce 1923 jako připomínka třicetšest občanů Mochdleece a blízkého Radotína, kteří padli v 1. světové válce. Vrchol původně zdobila jednoduchá plastika - koule se dvěma křídly, která byla později odstraněna.

16. Kostel sv. Jakuba Většího

Původně farní gotický kostel z 1. poloviny 14. století. Po požáru v roce 1775 byl Terenzií Lažanskou přestavěn na barokní. V současnosti probíhá rekonstrukce kostela.

17. Kříž srdce Ježíšova

Vysoký železný kříž z roku 1852 s litou kovovou plastikou ukřižovaného Krista.

18. Mikutův kříž

„*Těm, kteří tu žili. Těm, kteří tu žijí.*“ „*Na paměť utrpení Kristova. Jaká bolest je jeho bolestí rovnat? Snekni kloboúk jsi ti křestan, který byl skrze něj vykoupěn.*“

Dříve zde stával velký dřevěný kříž. Postavili jej manželé Chwojkovi na památku zemřelých synků Alberta a Leopolda (4 a 10 let). Na stejném místě pak nechali manželé Mikutovi z č. p. 6 postavit kamenný kříž.

V roce 2010 byl pomník při dopravní nehodě rozvalen a poničen. Opravu provedla MGA. Helena Štěrbová.

19. Socha sv. Jana Nepomuckého

„*Tato vzpomínka k počest sv. Jana Nepomuckého věnována Josefem a Marií Annou Fertech, 1824.*“ V době kolem roku 1990 byla urazena hlava svěce. Byla nalezena farářem Miroslavem Janákem a odezena na faru do Žlutic. Posléze byla odlomena i pozlacená ratolest. V roce 2010 dokonce plastika prošla celkovou rekonstrukcí a hlava svěce byla vrácena na původní místo.

20. Podstavec sochy Ecce Homo

„*Tato památka na počest zarmouceného Ježíše věnována manželi Johanem a Marii Hteslischen. 1. července 1824.*“

V 50. letech minulého století byla odstraněna zchátralá vrcholová plastika. Jednotlivé strany soklu zdobí plastické reliéfy mučičích nástrojů: dýtky, kleště, kříž s kopími, hřebíky a kladivo. Na další stěně je reliéf kohouta, kabátu a hracích kostek.

23. Holubník

Historický cenný holubník ve Vladoňicích zrekonstruoval v roce 2012 pan Jaroslav Šajdl ze Semtěše. Na opravu přispěl i pan režisér Tomáš Vorel, který využil holubník a jeho okolí při natáčení filmu Cesta z města.

24. Melcherův kříž

Kříž z roku 1911 patří historický k č. p. 3 ve Vladoňicích. Po mnoho let byl celý zahrabán v zemi a nyní byl nalezen na základě výpravní starousedlíků.

25. Socha Sv. Jana Nepomuckého

„*Sv. Jan Nepomucký, pros za nás. Zřízeno Franzem Antonem Prägerem, sedlákem ve Vladoňicích, roku 1834.*“ V roce 2010 nalezena zcela zarostlá v křoví. V roce 2012 pak renovována Marcellem Stoklasou.

26. Pieta

„*K počest Bolestné Panny Marie po uzdravení z dlouhodobé nemoci zřídili Wenzel Präger, statkář z č. p. 1 ve Vladoňicích v roce 1849.*“ Zapsáno na státním seznam kulturních památek. Rekonstrukci sousoší provedly v roce 2013 Lesy České Republiky.

27. Záhořický kříž

„*Ke slávě Boží a na památku zesnulých manželek Kathariny a Barbary Präger č. p. 3 v Záhořicích 1861.*“ Renovován v roce 2012.

28. Dětský křížek

Renovován v roce 2014.

